

**საქართველოს საწარმოო კალენდრისა და ბუნებრივი რესურსების
უმისწავლელი ცენტრი**

**2013 წლის
სამეცნიერო ანგარიში**

ცენტრის დირექტორი: ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პოფესორი ზურაბ ლომსაძე
სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

№	სახელი	გვარი	თანამდებობა	სამეცნიერო წოდება
1	ზურაბ	ლომსაძე	ცენტრის დირექტორი	ტექნ.მეც.დოქტ.პროფესორი
2	ირაკლი	ჟორდანიას	მთავარი მეც.თანამშრომელი	აკადემიკოსი
3	ლევ	ჩიქავა	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკად.წევრ.კორი.
4	თენგიზ	ურუშაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი, განყ. გამგე	აკადემიკოსი
5	გიორგი	მაღალაშვილი	უფროსი მეც.თანამშრომელი, განყ. გამგე	ტექნ.მეც.დოქტ.პროფესორი
6	ოთარი	ფარესიშვილი	უფროსი მეც.თანამშრომელი, განყ. გამგე	აკადემიური დოქტორი
7	ქეთევან	ვეზირიშვილი- ნოზაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი	ტექნ.მეც.დოქტ. პროფესორი
8	ნოდარ	მირიანაშვილი	უფროსი მეც.თანამშრომელი	ტექნ.მეც.დოქტ.
9	ჯემალი	მაჭავარიანი	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
10	ქეთევან	მახარაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
11	ჯემალი	კაკულია	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
12	ლაურა	კვარაცხელია	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
13	თამაზ	პატარქალაშვილი	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
14	ასლანი	სულაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
15	რუსუდან	ფირცხალავა	მეცნიერი თანამშრომელი	სრული უმაღლესი
16	ეკატერინე	ტეფნაძე	წამყვანი სპეციალისტი	სრული უმაღლესი

17	არჩილი	ჯიქია	მთავარი სპეციალისტი	ტექნიკური
18	ანტონ	დვალაძე	მთავარი სპეციალისტი	სრული უმაღლესი
19	ვალენტინა	მირზაევი	ლაბორანტი	სრული უმაღლესი
20	ლალი	ჩაგელიშვილი	მთავარი სპეციალისტი	სრული უმაღლესი
21	ვახტანგ	გელაძე	მთავარი სპეციალისტი	აკადემიური დოქტორი
22	ნოდარ	ცერცვაძე	მოწვეული მეცნ.თან.	აკადემიური დოქტორი
23.	ნოდარ	ჭითანავა	მოწვეული მეცნ.თან.	ეკონ.მეცნ.დოქტ.პროფესორი
24.	მარინა	მეტრეველი	მოწვეული მეცნ.თან.	ეკონ.მეცნ.დოქტ.პროფესორი

**საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2013 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	საქართველოს ბუნებრივი რესურსები და მათი გამოყენების პერსპექტივები	აკად. ირ.ჟორდანიას	აკად. თ.ურუშაძე აკად.წვერ-კორ. ლ.ჩიქავა პროფ. გ.მაღალაშვილი საქ. სოფ.მეურნ.მეცნ.აკად. აკადემიკოსი, პროფ. ნ.ჭითანავა პროფ. ქვეზირიშვილი- ნოზაძე პროფ. მ.მეტრეველი ტექნ.მეცნ.დოქტ. ნ.მირიანაშვილი აკადემიური დოქტორები: ო.ფარესიშვილი ლ.კვარაცხელია ჯ.მაჭავარიანი ქ.მახარაძე თ.პატარქალაშვილი ა.სულაძე ჯ.კაკულია ვ.გელაძე მეცნ.თან. რ.ფირცხალავა

№	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
2	საქართველოს ბუნებრივი რესურსების – მიწის, წყლის, ტყის, სასარგებლო წიაღისეულის, ენერგეტიკული, ბუნებრივ-რეკრეაციული და ტურისტული რესურსების, აგრეთვე ადამიანური რესურსების თანამედროვე მდგომარეობის ანალიზი	აკად. ირ.ჟორდანიას	აკად. თ.ურუშაძე აკად.წვერ-კორ. ლ.ჩიქავა პროფ. გ.მაღალაშვილი საქ. სოფ.მეურნ.მეცნ.აკად. აკადემიკოსი, პროფ. ნ.ჭითანავა პროფ. ქვეზირიშვილი- ნოზაძე პროფ. მ.მეტრეველი ტექნ.მეცნ.დოქტ. ნ.მირიანაშვილი აკადემიური დოქტორები: ო.ფარესიშვილი ლ.კვარაცხელია ჯ.მაჭავარიანი ქ.მახარაძე თ.პატარქალაშვილი ა.სულაძე ჯ.კაკულია ვ.გელაძე მეცნ.თან. რ.ფირცხალავა
შესრულებულია საქართველოს ბუნებრივი რესურსების (მიწის, წყლის, ტყის, მინერალური, ენერგეტიკული, ბუნებრივ-რეკრეაციული და ტურისტული), აგრეთვე ადამიანური რესურსების არსებული მდგომარეობის და მათ გამოყენებასთან დაკავშირებული ეკოლოგიური პრობლემების კვლევა. კვლევის შედეგად შეფასებულია ქვეყნის ბუნებრივი და ადამიანური რესურსების პოტენციალი და მომზადებულია პერსპექტივაში მათი რაციონალური, კომპლექსური გამოყენების მიმართულებები. ჩატარებულია მასალების მოკვლევა–შესწავლა, მონაცემთა დამუშავება და ანალიზი. კერძოდ, განხილულია: საქართველოს მიწის რესურსების, ნიადაგური საფარის მდგომარეობა, პროდუქტიული სავარგულების დაცვისა და გაუმჯობესების ღონისძიებები; ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლის ობიექტები, წყლის რესურსების გამოყენება ეკონომიკის სხვადასხვა სფეროებში; ტყეების მდგომარეობა და მათი სოციალურ-დაცვითი ფუნქციების შენარჩუნების გზები; ბუნებრივ-რეკრეაციული რესურსების თანამედროვე მდგომარეობა, ზღვისა და მთის კლიმატური, ბალნეოლოგიური, ტალახით სამკურნალო და შერეული პროფილის კურორტები, კურორტოლოგიის აღორძინებისა და სამკურნალო-გამაჯანსაღებელი ტურიზმის განვითარების პერსპექტივა; საქართველოს მინერალურ-რესურსული ბაზის, სასარგებლო წიაღისეულის, მათ შორის მინერალური და გეოთერმული წყლების, ტერიტორიის ნავთობ-გაზიანობის ანალიზი; საქართველოს ჰიდროენერგეტიკული რესურსები, ძირითად მდინარეთა ჰიდროენერგეტიკული მახასიათებლების მიხედვით; შეფასებულია საქართველოში გეოთერმული წყლების მარაგები და მათი გამოყენების შესაძლებლობები.			

**საგრანტო დაფინანსებით დამუშავებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები
(01.10.2013-01.06.2014 წ.წ.)**

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების ეკონომიკური ეფექტიანობის ამაღლებისა და ადგილობრივი წარმოების სურსათით მოსახლეობის დაკმაყოფილების აქტუალური პრობლემები	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	ლეო ჩიქავა	ნოდარ ჭითანავა ჯემალ მაჭავარიანი რუსუდან ფირცხალავა არჩილ ჯიქია
<p style="text-align: center;">დაწვეული პროექტის ეტაპის შედეგების ანოტაცია:</p> <p>პროექტის მიზანია საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების რაციონალურად გამოყენების ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრა. ამისათვის დაწვეულია ამჟამად არსებული მდგომარეობის კომპლექსური ანალიზი, ასევე, სავარგულების გამოყენების შეფასება (პირველ რიგში, პროდუქტიულობის თვალსაზრისით).</p> <p>სავარგულების გამოყენების გაანალიზება-შეფასების საფუძველზე, განისაზღვრება მემცენარეობისა და მეცხოველეობის ეკონომიკური ეფექტიანობის ამაღლების გზები (ცალკეული მიმართულებების მიხედვით). გამოყოფილი იქნება რამდენიმე პრიორიტეტული მიმართულება (ხორბლის, სიმინდის, ბოსტნეულის, კარტოფილის წარმოების, მეხილეობის, მევენახეობის, მეციტრუსეობის განვითარების ინტენსიფიკაცია, მეცხოველეობის განვითარება, ჩაისა და სუბტროპიკული კულტურების სპეციალიზაცია და ა.შ.).</p> <p>სავარგულების სტრუქტურის (სახნავის, მრავალწლიანი ნარგავების, სათიბების, საძოვრების და სხვ.) შესწავლა-ანალიზი და მათი რაციონალურად გამოყენების ღონისძიებათა შემუშავება განხორციელდება სისტემური მიდგომით (ანალიზისა და სინთეზის, ინდუქციისა და დედუქციის, პოზიტიურისა და ნორმატიულის და სხვა მეთოდების კომბინაციით).</p>				

პუბლიკაციები:

საქართველოში

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თენგიზ ურუშაძე	ნიადაგების კლასიფიკაცია	თბილისი, თსუ	199 გვ
2	თენგიზ ურუშაძე, ლია მაჭავარიანი	გამოყენებითი ეკოლოგიის საფუძვლები	თბილისი, თსუ	260 გვ.

სახელმძღვანელოში “ნიადაგების კლასიფიკაცია” განხილულია ნიადაგების კლასიფიკაციის მნიშვნელობა, ამოცანები და გადაჭრის გზები; მოცემულია მოწინავე ქვეყნების გამოცდილება ნიადაგების კლასიფიკაციის საკითხებში. განსაკუთრებულად არის მოყვანილი ნიადაგების თანამედროვე საერთაშორისო კლასიფიკაცია. ასეთი სახელმძღვანელო პირველად იბეჭდება საქართველოში.

სახელმძღვანელოში “გამოყენებითი ეკოლოგიის საფუძვლები” განხილულია გამოყენებითი ეკოლოგიის საკითხები, მათ შორის ეკოლოგიის საფუძვლები, გარემოს კომპონენტები, გარემოს დაცვის მექანიზმები. ასეთი სახელმძღვანელო პირველად იბეჭდება საქართველოში.

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1.	ირ. ჟორდანიას, დ. გაბუნია	თანამედროვე მსოფლიო და საპატენტო გამოწვევები. ჟურნალი “მეცნიერება და ტექნოლოგიები”	№2, 2013	თბილისი, სტუ	170-182

სტატიაში “თანამედროვე მსოფლიო და საპატენტო გამოწვევები” აღნიშნულია, რომ თანამედროვე ეტაპზე მეტად მნიშვნელოვანია გამოგონებების და სხვა ინტელექტუალური პროდუქციის ორიგინალობის განსაზღვრა მაღალ ექსპერტულ დონეზე. საპატენტო საქმიანობა დღევანდელ დღეს არის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მასტიმულირებელი ფაქტორი, რადგან ტექნოლოგიური პროცესების დონე და შესაბამისი სირთულეები მოითხოვს ავტორთა განსაკუთრებულ კვალიფიკაციას, რაც საარბიტრაჟო პროცესებში

მაღალი მოთხოვნების შესაბამისად უნდა ხორციელდებოდეს. დღეს, ისე როგორც არასდროს მკაცრ მოთხოვნებს ექვემდებარება საპატენტო საქმიანობა.

2.	ჯ. ლომსაძე ზ. ლომსაძე ს. მებონია ა. მებონია	გორგოლაჭებიან მატრიცაში საკონტაქტო და ადიდვის ძაბვების თეორიული განსაზღვრა	სტუ-ს შრომები 2013 წ. №4	თბილისი	4
3	თ.ურუშაძე, თ.ქვრივიშვილი	დასავლეთ საქართველოს ნიადაგები და ახალი საერთაშორისო კლასიფიკაცია. ბიოეკონომიკა და სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარება, შრომათა კრებული		თბილისი, თსუ	4 გვ.
4.	თ.ურუშაძე, თ.ქვრივიშვილი	საქართველოს ძირითადი ნიადაგები და ნიადაგური საფარი. ინოვაციური ტექნოლოგიები და თანამედროვე მასალები, შრომათა კრებული		ქუთაისი, ა.წერეთლის სახ.უნივერსი- ტეტი	3 გვ.
5.	თ.ურუშაძე, თეო ურუშაძე	საქართველოს ნიადაგები და მათი დაცვის პრობლემები. ბოტანიკური ბაღების მნიშვნელობა მცენარეთა მრავალფეროვნების შენარჩუნებაში, სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენციის მასალები		ბათუმი, ბათუმის ბოტანიკური ბაღი	2 გვ.
6.	თ.ურუშაძე, გ.წერეთელი	ეომრალი ნიადაგების ზოგიერთი მაჩვენებლის ცვლა მთავარი სარგებლობის ჭრის გაველენით აჭარის წიფლნარებში. ჰიდრომეტეოროლოგიისა და ეკოლოგიის აქტუალური პრობლემები		თბილისი, თბილისის ტექნიკური უნივერსიტეტი	3 გვ.

7.	თ.ურუშაძე, თ.ქვრივიშვილი	ყვითელმიწა-ეწერი ნიადაგების კორექცია ნიადაგის რესურსების მსოფლიო მონაცემთა ბაზის საფუძველზე. კოლხეთის დაბლობის წყლის ეკოსისტემები-დაცვა და რაციონალური გამოყენება. შრომთა კრებული, თბილისი		თბილისი, თსუ	2 გვ.
8.	თ.ურუშაძე	საქართველოს ნიადაგები, როგორც ბიომრავალფეროვნების საფუძველი. ტყეების მდგრადი მართვის თანამედროვე გამოწვევები კავკასიაში, თეზისების კრებული		თბილისი	2 გვ.

სტატიებში იხილება საქართველოს ძირითადი ნიადაგების გენეზისის, დაცვის და რაციონალურად გამოყენების საკითხები

9.	ლ.ჩიქავა	უმუშევრობა საქართველოში ქ."ბიზნეს-ინჟინერინგი"	№3,2013	თბილისი, სტუ	26-34
10.	ლ.ჩიქავა	სოციალური უთანასწორობა და მისი გამოთანაბრების გზები ქ."მეცნიერება და კულტურა"	ტ. II	თბილისი, მეცნიეროვნული აკადემია	20 გვ.

სტატიებში გაანალიზებულია სამუშაო ძალის ადგილი საქართველოს მოსახლეობის საერთო რიცხოვნობაში, დასაქმება და უმუშევრობა, მათი ღონე, ქრონიკული უმუშევრობის ნეგატიური შედეგები, უმუშევრობის შემცირების ძირითადი მიმართულებები და რეზერვები. სოციალური უთანასწორობის მხრივ ქვეყნების კლასიფიკაცია და მათ შორის საქართველოს ადგილი; გაანალიზებულია სოციალური უთანასწორობის განმსაზღვრელი ფაქტორები და მითითებულია სოციალურ-ეკონომიკური უთანასწორობის გამოთანაბრების გზები.

11.	ლ. ჩიქავა	დემოგრაფიული კრიზისი საქართველოში და მისი გაღრმავების თავიდან აცილების ღონისძიებათა სისტემა.	ტომი II	ქ. თბილისი, 2013	38 გვ.
-----	-----------	--	---------	------------------	--------

		საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის შრომების კრებული			
12.	ლ. ჩიქავა	დემოგრაფიული დატვირთვა და მისი ზრდის ნეგატიური ასპექტები. სამეცნიერო ჟურნალი – "ქართული პოლიტიკა"	№ 1	ქ. თბილისი, 2013	11 გვ.
<p>საქართველოში დემოგრაფიული ვითარების გაუარესება XX საუკუნის 60-იანი წლებიდან დაიწყო, ხოლო 90-იანი წლების დასაწყისიდან წარმოქმნილ არაორდინარულ გარემოებათა მეოხებით, თანდათან აშკარა დემოგრაფიულ კრიზისში გადაიზარდა. მისი გამოვლენის ძირითადი მახასიათებლებია: ქორწინებათა რიცხოვნობის მკვეთრი შემცირება, შობადობის ინტენსიური კლება, მოკვდაობის მატება და, როგორც ყოველივე ამის ლოგიკური შედეგი, მოსახლეობის გამრავლების (ბუნებრივი მატების) თითქმის ნულოვან ზღვრამდე დაცემა, ასევე, დემოგრაფიული დაბერების გაღრმავება, დემოგრაფიული დატვირთვის ზრდა და ა. შ. სტატიაში, ამ მთავარი მახასიათებლების გაანალიზებასთან ერთად, გაშუქებულია დემოგრაფიული კრიზისის ნეგატიური სოციალურ-ეკონომიკური შედეგები, დემოგრაფიული ვითარების გამწვავების განმსაზღვრელი ფაქტორები, დემოგრაფიული კრიზისის შემდგომი გაღრმავების თავიდან აცილების ღონისძიებები, მათი ფინანსური უზრუნველყოფა და გაკეთებულია პრაქტიკული მნიშვნელობის შესაბამისი დასკვნები.</p> <p>დემოგრაფიული დატვირთვა განისაზღვრება იმის მიხედვით, თუ რამდენი ადამიანი (ძირითადად ბავშვები და მოხუცები) იმყოფება თითოეული შრომისუნარიანი პიროვნების (უფრო ზუსტად, ღოვლათის რეალურად შემქმნელი თითოეული მუშაკის) კმაყოფაზე. ამ მაჩვენებლის ზრდა ნეგატიური, ხოლო შესაძლო მინიმუმამდე დაყვანა პროგრესული მოვლენაა. სტატია ეძღვნება ამ მხრივ საქართველოში არსებული ვითარების მეცნიერულ ანალიზს, განსაკუთრებით იმის ახსნას, თუ მასობრივი და ქრონიკული უმუშევრობა რაოდენ უარყოფით გავლენას ახდენს დემოგრაფიულ დატვირთვაზე. სტატიაში შემოთავაზებულია მეთოდური და მეთოდოლოგიური ხასიათის წინადადებები, რომელთა გათვალისწინებას შეუძლია დადებითი წვლილი შეიტანოს დემოგრაფიული დატვირთვის სრულყოფილ მაჩვენებელთა გაანგარიშებაში.</p>					
13.	ი.ხასაია მ. მეტრეველი	ტურიზმის განვითარების მიმართულებების მოდელირება აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საერთაშორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენციის მოხსენებათა კრებული		ქ. ქუთაისი	3 გვ.

ტურისტული ფირმებისთვის განსაკუთრებულ აქტუალობას იძენს ბაზრის კვლევის მეთოდებისა და მეთოდიკების შემუშავება, შიდა და საერთაშორისო ტურისტული ნაკადების რიცხოვნობის პროგნოზირება, ტურისტული მოთხოვნის ზომის შეფასება, ტურისტული ორგანიზაციების საქმიანობისა და ბაზრის მოდელირება მათი მუშაობის ეფექტიანობის ამაღლების მიზნით.

ნაშრომში შემუშავებულია საქართველოში უცხოელი ტურისტების ჩამოსვლის რეგრესიული მოდელი, რომლის თანახმად საქართველოში ჩამოსულთა პროგნოზული მაჩვენებელი 2016 წლისთვის გაიზრდება 7,8 მლნ-მდე. ჩამოვლილია ჩასატარებელი ღონისძიებები რათა ქვეყანა ინფრასტრუქტურულად მზად იყოს უზრუნველყოს ტურისტის მომსახურება.

აღნიშნულია, რომ ტურიზმის პროცესების მოდელირებაში და პროგნოზის მისაღებად პერსპექტიული მიმართულებაა დიფუზიური და ადაპტიური მოსწორების მოდელების გამოყენება. მაგრამ მიღებული მოდელების პარამეტრების შეფასება საკმაოდ რთულია. ამრიგად, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ რეგრესიული განტოლებები კორექტული პროგნოზული შეფასებების მიღების საშუალებას გვაძლევენ, საკმაოდ მარტივი პროგრამული საშუალებების გამოყენებით.

14.	მ. მეტრეველი	უსაფრთხოების დაცვის ინოვაციური მიმართულებები ტურიზმში ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის IV საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მოხსენებათა კრებული - „ინოვაციები ტურიზმში: ეკონომიკა და ბიზნესი“		ქ. ბათუმი	3 გვ.
-----	--------------	--	--	-----------	-------

მოგზაურობის დროს ტურიზმის უსაფრთხოება ნიშნავს ტურისტთა პირად უსაფრთხოებას, მათი ქონების დაცვასა და ბუნებრივი გარემოს დაუზარალებლობას. ტურისტის უსაფრთხოება წარმოადგენს ტურისტული მომსახურების ერთ-ერთ ძირითად კრიტერიუმს, ასევე სხვადასხვა კატეგორიების ტურისტული მარშრუტის შეფასების ძირითად პარამეტრს. პირადი უსაფრთხოება ტურიზმში განიხილება, როგორც ტურისტის უფლება, მათ შორის მომხმარებლურიც. ტურისტის დაპროექტების დროს ყურადღებით უნდა იქნეს შესწავლილი რისკ-ფაქტორები და მისი გამომწვევი მიზეზები. შესაბამისად, გათვალისწინებული – ტურისტის ჯანმრთელობისა და ქონების დაცვის ღონისძიებები.

15.	მ. მეტრეველი	„MICE ტურიზმის თანამედროვე ტენდენციები მსოფლიოსა და საქართველოს ტურიზმში“ ივანე ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის პროფესორ		ქ. თბილისი	2 გვ.
-----	--------------	--	--	------------	-------

		გიორგი პაპავას დაბადებიდან მე-90 წლისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის: პოსტკომუნისტური ქვეყნების ეკონომიკების აქტუალური პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე - სამეცნიერო შრომების კრებული			
--	--	---	--	--	--

ბიზნეს-ტურიზმი (Business Travel) თანამედროვე ტურიზმის ყველაზე სწრაფად მზარდი მიმართულებაა. ამა თუ იმ ფორმით ბიზნეს-ტურიზმი უკვე დიდი ხანია არსებობს. XX საუკუნის 70-80 წლებში, მისი, როგორც ტურიზმის მაღალშემოსავლიანი ფორმის განვითარების ხელშეწყობა დაიწყო ევროპასა და აშშ-ში და იგი გამოიკვეთა ტურიზმის ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებად.

MICE ტურიზმი თავისი ეკონომიკური ბუნებით (არასეზონური პერიოდები, პროგნოზირებადი და დაგეგმილი ღონისძიებები, მაღალშემოსავლიან ტურისტებზე ორიენტირება) ძალზე მიმზიდველია ქვეყანაში, რეგიონში, ქალაქში ეკონომიკური შემოსავლების გასააქტიურებლად. საქმიანი მოგზაურობების როლი მსოფლიო ეკონომიკაში განისაზღვრება გლობალური კორპორატიული წარმოების სტიმულირებით, რაც განხორციელებული ინვესტიციებიდან გვაძლევს უკუგებას შემდეგი შეფარდებით: 10:1. სხვა სიტყვებით, ბიზნესსაქმიანობაზე დახარჯული ერთი ერთეული ქმნის გაყიდვების 10 ერთეულს.

16.	მ. მეტრეველი ნ. ახვლედიანი	საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტრატეგიის მოდელი პირველი საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია - I ჩ 2013 საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნეს- ინჟინერინგის ფაკულტეტი საინჟინრო-ეკონომიკის დეპარტამენტის მოხსენებათა კრებული			
-----	-------------------------------	--	--	--	--

საქართველოში ტურიზმის პოლიტიკის სწორად განხორციელებისთვის პირველი რიგის ამოცანაა დარგის სტრატეგიის შემუშავება. საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიზნებსა და გრძელვადიან პერსპექტივებს წარმოადგენს: საქართველოს ეკონომიკის ზრდა ტურიზმის განვითარებით და ქართული ტურისტული პროდუქტისათვის გლობალურ ბაზარზე კონკურენციული უპირატესობის შექმნა. საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიზნებიდან გამომდინარე, დარგის განვითარების პრიორიტეტული მიმართულებებია: შიდა ტურიზმის განვითარება; შემომყვანი ტურიზმის ხელშეწყობა და სტიმულირება; ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარება; კადრების

მომზადება და გადამზადება; საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა და ევროკავშირის კანონმდებლობასთან მისი ჰარმონიზაცია; საქართველოს, როგორც ტურისტული ქვეყნის, იმიჯის შექმნა და პოპულარიზაცია როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე ქვეყნის გარეთ.

17.	მ. მეტრეველი	ტურიზმის ეკონომიკური უსაფრთხოების პოლიტიკა ქუთაისის უნივერსიტეტი		ქ. ქუთაისი	3 გვ.
-----	--------------	--	--	------------	-------

დესტინაციის ტერიტორიაზე ტურიზმის უსაფრთხოების გარანტიას, როგორც დარგის განვითარების პოლიტიკის ძირითადი გამტარებელი, სახელმწიფო უნდა იძლეოდეს. დესტინაციის ხელისუფლება ვალდებულია უზრუნველყოს ტურისტებისა და მათი ქონების დაცვა; ქვეყნის ხელისუფლებამ საზღვარგარეთ მყოფ თავის მოქალაქეებს საჭიროების შემთხვევაში უნდა აღმოუჩინოს დაცვა და მფარველობა, ხოლო საგანგებო სიტუაციების დროს - ევექტური დახმარება.

კრიმინოგენური სიტუაციები და ტურისტების უსაფრთხოება წარმოადგენს ეკონომიკური უსაფრთხოების უზრუნველყოფის უმნიშვნელოვანეს ფაქტორს არა მხოლოდ ტურიზმის დარგის, არამედ მთლიანად ქვეყნის განვითარებისთვის. დესტინაციაში სიტუაციის უკონტროლობასა და კრიმინოგენური დაძაბულობის მატებას შესაძლოა მოჰყვეს ტურისტული ნაკადების შემცირება ან დროებით შეწყვეტა. უფრო მეტიც, კრიმინოგენურ დაძაბულობას ქვეყანაში შესაძლებელია კონკრეტული დესტინაციის იზოლაცია, ტურისტული ნაკადების შეწყვეტა და სხვა ტურისტული დესტინაციის მიმართულებით მათი გადანაცვლება მოჰყვეს.

18.	მ. მეტრეველი	აგროტურიზმი - სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების პრიორიტეტული მიმართულება ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის მოხსენებათა კრებული		ქ. თბილისი	3 გვ.
-----	--------------	---	--	------------	-------

აგროტურიზმი – ეს არის დასვენების ფორმა ფერმერულ მეურნეობაში, სადაც არსებობს ღამის გათევის შესაძლებლობა, ადგილზე წარმოებული პროდუქტით კვება (მინიმუმ 40% პროდუქტისა უნდა იყოს ადგილზე, ოჯახში წარმოებული) და სადაც შესაძლებელია რეკრეაციული აქტობების ორგანიზება, როგორც არის ქვეითი და საცხენოსნო ღაშქრობები, კულტურული და სათაგადასავლო მოგზაურობები და სხვ. ასეთი სახის ტურიზმის განვითარებისათვის საჭიროა ფერმის ტერიტორიებზე შენარჩუნებული იყოს მეურნეობის ტრადიციული ტექნოლოგიები, რომლებიც არანაკლებ საინტერესოა ტურისტისათვის – როგორ ამოიყვანოს ყველი, როგორ შეკაზმოს ცხენი, როგორ დაწუროს ყურძენი და დააყენოს ღვინო, როგორ დაანთოს ბუხარი, როგორ დაიჭიროს თევზი, როგორ მოიყვანოს ბოსტნეული ბოსტანში და ა.შ. – ეს ის კითხვები და საქმიანობებია, რომლებიც აინტერესებთ ტურისტებს, რომლებმაც ეს-ესაა თავი დააღწიეს მეგაპოლისების ხმაურიან

ქუჩებს.					
19.	ვ. მირზაევა	ქართული საინჟინრო ტრადიცია და თანამედროვეობა (რუსულ ენაზე). ყოველკვარტალური რეფერირებადი და რეცენზირებადი სამეცნიერო ჟურნალი "ბიზნეს-ინჟინერინგი"	№ 4	ქ. თბილისი, სტუ	გაცემულია დასაბუქდად
<p>"ქართული საინჟინრო ტრადიცია და თანამედროვეობა". სტატიაში გაანალიზებულია ქართული საინჟინრო ტრადიციის მნიშვნელოვანი ელემენტები და მათი შენარჩუნების პერსპექტივა თანამედროვე პირობებში. შემაშფოთებელია დღეისათვის უფროსი თაობის საინჟინრო კადრების პოტენციალის გამოუყენებლობა საზოგადოების მიერ – მათი გამოცდილება, მიდგომა საინჟინრო მოღვაწეობისადმი, აგრეთვე სამოქალაქო პოზიცია და ეთიკური სტანდარტები. ამის შედეგად არა მარტო წყდება ბუნებრივი კავშირი თაობებს შორის, არამედ ერთიანობაში უარესდება საზოგადოების სულიერი ცხოვრება, იკარგება საშუალება მთელი რიგი უპირატესობების გამოყენებისა საქართველოს მსოფლიო თანამეგობრობაში ინტეგრაციისათვის მზარდი გლობალიზაციის ტენდენციების პირობებში. ხაზგასმულია საქართველოს საინჟინრო ტრადიციის უწყვეტობისათვის პირობების შექმნა. განხილულია საინჟინრო ცოდნის გადაცემის სხვადასხვა ასპექტები ახალგაზრდა სპეციალისტებისათვის, აგრეთვე შესაძლებლობა უფროსი თაობისა და მათი ახალგაზრდა კოლეგების ერთობლივი მოღვაწეობის შესაძლებლობა.</p>					
20.	ქ.მახარაძე, რ.ფირცხალავა	თბილისის სასმელი წყლის რესურსები და მათი ეკოლოგიური უსაფრთხოების ზოგიერთი პრობლემა. ქ."ბიზნეს-ინჟინერინგი"	№3,2013	თბილისი, სტუ	51-58
21.	თ.პატარქალაშვილი	ტყის როლი გარემოს ეკოლოგიურ სტაბილიზაციაში ქ."ბიზნეს-ინჟინერინგი"	№3,2013	თბილისი, სტუ	166-169
22.	თ.ურუშაძე ჯ.მაჭავარიანი რ.ფირცხალავა	საქართველოს ნიადაგები: მდგომარეობა და გამოყენების პერსპექტივები	№4,2013	თბილისი, სტუ	13 გვ.
<p>სტატიებში განხილულია ქ.თბილისის სასმელი წყალმომარაგების და მისი ხარისხობრივი დაცვის ეკოლოგიური საკითხები; ტყის უმნიშვნელოვანესი გარემოსდაცვითი ფუნქციები –</p>					

ნიადაგის, ატმოსფერული ჰაერის და წყლის დაცვა ტოქსიკური ნივთიერებებისაგან და ტყის შენარჩუნების ღონისძიებები; საქართველოში მიწის რესურსების.

23.	ქვეზირიშვილი-ნოზაძე გ.არაბიძე ე.კოტორაშვილი	“ენერგოეფექტურობის მართვის მეთოდოლოგიური საფუძვლები”. მე-2 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “ენერგეტიკა, რეგიონული პრობლემები და განვითარების პერსპექტივები”. მოხსენებათა კრებული.	№1	“ქუთაისი” საქართველო 25-26 მაისი 2013წ.	73-76 (3 გვ.)
-----	---	--	----	---	---------------

ავტორების მიერ სტატიაში პირველადაა შემოთავაზებული ენერგოდაზოგის ფუნქციონალური სტრუქტურა დაფუძნებული ტერიტორიული დაგეგმვის სისტემურ პროგრამულ-მიზნობრივ მეთოდის გამოყენებაზე

24.	ქვეზირიშვილი-ნოზაძე გ.არაბიძე ე.კოტორაშვილი	“განახლებადი ენერჯის რესურსების გამოყენების ეფექტურობა საქართველოში”. მე-2 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “ენერგეტიკა, რეგიონული პრობლემები და განვითარების პერსპექტივები”. მოხსენებათა კრებული.	№1	“ქუთაისი” საქართველო 25-26 მაისი 2013წ.	91-94 (3 გვ.)
-----	---	--	----	---	---------------

სტატიაში აღწერილია განახლებადი რესურსების (გეოთერმული წყლის, ქარის, მზის, ბიოგაზის) გამოყენების შესაძლებლობები საქართველოში. შეფასებულია მათი წვლილი საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკულ ბალანსში

25.	ნ.მირიანაშვილი ნ.გაქელიშვილი ვ.ხეთაშვილი	“ენერჯის არატრადიციული, განახლებადი რესურსების გამოყენების პერსპექტივები საქართველოში”. სტუ-ს ა.ელაიაშვილის მართვის სისტემების ინსტიტუტის შრომების კრებული.	№17 2013წ.	თბილისი	5 გვ.
-----	--	--	---------------	---------	-------

		(გადაცემულია დასაბეჭტად).			
სტატიაში გაანალიზებულია საქართველოში ენერჯის არატრადიციული, განახლებადი რესურსების გამოყენების პერსპექტივები					
26.	ნ.ჭითანავა	საქართველოს აგრარული მეურნეობის განვითარების ახალი სტრატეგია. ჟურნალი “ბიზნესი და კანონმდებლობა”	№1, აპრილი, 2013		6 გვ.
გაანალიზებულია საქართველოს აგრარული მეურნეობის განვითარება თანამედროვე მდგომარეობა და შემოთავაზებულია მისი ტრანსფორმაციის ძირითადი მიმართულებები					
27.	ნ.ჭითანავა	საქართველოს ეკონომიკის განვითარების ტენდენციები და პერსპექტივები. ჟურნალი “ბიზნესი და კანონმდებლობა”	№2, მაისი, 2013		7 გვ.
განხილულია საქართველოს ეკონომიკის განვითარების ტრანსფორმაციული პროცესების ძირითადი ტენდენციები. 1990-2012 წწ.-ის მონაცემების საფუძველზე შეფასებულია ეროვნული ეკონომიკის განვითარების ამჟამინდელი დონე. შემოთავაზებულია რეკომენდაციები 2020 წლამდე პერიოდისათვის ეროვნული ეკონომიკის მდგრადი და უსაფრთხო განვითარების კომპლექსური პროგრამის შედგენისათვის.					
28.	ნ.ჭითანავა, გ.მუსხერიძე	მიწის კადასტრის ფორმირების კონცეპტუალური და მეთოდოლოგიური ასპექტები. ჟურნალი “ბიზნესი და კანონმდებლობა”	№6, ოქტომბერი, 2013		5 გვ.
29.	ნ.ჭითანავა, გ.მუსხერიძე	მიწის რესურსების გამოყენების აქტუალური პრობლემები საქართველოში. ჟურნალი “ბიზნესი და კანონმდებლობა”	№7, ნოემბერი, 2013		5 გვ.
30.	ნ.ჭითანავა	საქართველოს აგრარულ სექტორში ინოვაციური ტექნოლოგიების დანერგვის თავისებურებები და პერსპექტივები (მოხსენება საერთაშორისო სამეცნიერო პრაქტიკულ კონფერენციაზე “ინოვაციური ტექნოლოგიები აგრარული სექტორის მდგრადი	3-4 ოქტომბერი, 2013 წ. თბილისი	საქ. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, შ.რუსთაველის სახ. ეროვნული სამ. ფონდი, საქ. სოფლის მეურნ.	6 გვ.

		და უსაფრთხო განვითარებისათვის”)		მეცნ. აკადემია	
განხილულია საქართველოს მიწის რესურსების გამოყენების თანამედროვე პრობლემები. ახსნილია რესურსების გამოყენებაში მომხდარი ცვლილებები, შემოთავაზებულია მიწის კადასტრის ფორმირების კონცეპტუალური და მეთოდოლოგიური მიდგომა, ასევე აგრარულ სექტორში ინოვაციური ტექნოლოგიური დანერგვის ძირითადი მიმართულებები.					
31.	ნ.ჭითანავა	საქართველოს ეკონომიკური ტრანსფორმაციის თავისებურებები და პერსპექტივები. საქ. ეკონ. მეცნ. აკადემია, შრომები	XI, თბილისი, 2013 წ.		3 გვ.
გაანალიზებულია საბაზრო ურთიერთობებზე ეროვნული ეკონომიკის გადასვლის თავისებურებები, ტენდენციები, კანონზომიერებანი.					

პატენტები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	პატენტის ნომერი	ბიულეტენის ნომერი	გამოქვეყნების თარიღი
1	ჯ. ლომსაძე ზ. ლომსაძე ს. ქათამაძე ს. მებონია	პროფილური ნაწარმის გამოსაწეხი ინსტრუმენტი	5870	№13	07.10.2013 წ.

პუბლიკაციები

უცხოეთში

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
---	-----------------	---	--------------------------	--------------------------------	---------------------

7.	Г.А.Магалашвили	Роль плитной тектоники при формировании уникальных и крупных месторождений углеводородного сырья (на примере Кавказа) (გამოვა დეკემბერში)		Москва изд. «Вестник РАЕН»	8 стр.
<p>გამოთქმულია მოსაზრება, რომ არაბეთის ფილის გადაადგილებისას მისი ჩრდილო კონცხის ზეწოლა ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში იწვევდა “ქართული” ნავთობის გადადინებას, ერთი მხრივ აღმოსავლეთისკენ, თანამედროვე აზერბაიჯანის მხარეს, და, მეორე მხრივ, დასავლეთისკენ, შავი ზღვის აღმოსავლეთ ზღვისპირისკენ. ნავარაუდევია, რომ მსოფლიოს ნახშირწყალბადების ზოგიერთი უნიკალური და მსხვილი საბადოს ფორმირება შესაძლებელია განპირობებული იყოს მსგავსი გეოდინამიკური პროცესებით. ავტორის აზრით, მეტალოგენიაშიც, კერძოდ მადანგანაწილების პროცესების გაშიფვრისას ასევე საჭიროა გათვალისწინებული იყოს ანალოგიური გეოდინამიკური მოვლენების ზეგავლენის შესაძლებლობა. რეკომენდებულია ნავთობგაზის ძებნით პრაქტიკაში გათვალისწინებულ იქნეს ღრმა და ზეღრმა ჰორიზონტების ბურღვა, რადგან, როგორც მსოფლიო მაგალითები გვიჩვენებს, ბოლო დროს სწორედ ღრმა ჰორიზონტების ნავთობდაგროვებები გახდა მსოფლიო ნავთობმოპოვების უმნიშვნელოვანესი რეზერვი.</p>					
2.	Т. Урушадзе	Почвы Грузии: состояние, проблемы и перспективы. Черноземы Молдовы – развитие, охрана и восстановление плодородия. Сборник трудов.		Кишинев, Труды Молдавского ГУ	4 стр.
<p>სტატიაში განხილულია საქართველოს ნიადაგების მდგომარეობა, პრობლემები და პერსპექტივები.</p>					

სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1.	ირ.ჟორდანიას	ბუნებრივი და სინთეზური ბიოლოგიურად აქტიური	25.11.2013, თბილისი

		ნივთიერებები	
<p>მოსხენებაში განხილულია ბუნებრივი და სინთეზური ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებების სახეობები და ტექნოლოგიები.</p>			
2	ლ. ჩიქავა	დემოგრაფიული კრიზისი საქართველოში და მისი შემდგომი გაღრმავების თავიდან აცილების გზები.	საქართველოს ეკონომიკური, ბიზნესისა და პოლიტიკური აკადემიების გაერთიანებული სამეცნიერო კონფერენცია, ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემია, ქ. თბილისი, 19 აპრილი, 2013 წ.
3	ლ. ჩიქავა	საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების აქტუალური პრობლემები.	საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემია, თსუ, ქ. თბილისი, 27 სექტემბერი, 2013 წ.
4	ლ. ჩიქავა	დასაქმება და უმუშევრობა საქართველოში.	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საერთაშორისო კონფერენცია, ქ. თბილისი, 17 ოქტომბერი, 2013.
5	ლ. ჩიქავა	უმუშევრობა საქართველოში და მისი გავლენა დემოგრაფიული ვითარების გამწვავებაზე.	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია (საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების გაფართოებული სხდომა), ქ. თბილისი, 29 ოქტომბერი, 2013წ.

მოსხენებებში, მდიდარი ფაქტობრივი მასალის გაანალიზების საფუძველზე, განხილული იყო სოციალურ-ეკონომიკური ხასიათის ისეთი აქტუალური საკითხები, როგორცაა: საქართველოს შრომითი რესურსები და მათი გამოყენება; სამუშაო ძალის დასაქმებისა და უმუშევრობის შესახებ ოფიციალური სტატისტიკისა და რეალურ მაჩვენებლებს შორის მკვეთრი სხვაობა, რომელიც მრუდე წარმოდგენას იძლევა ფაქტიურად არსებულ მდგომარეობაზე; მასობრივი ქრონიკული უმუშევრობის ნეგატიური სოციალურ-ეკონომიკური შედეგები (ქვეყნის ეკონომიკური პოტენციალის არარაციონალური გამოყენება; შემოსავლის დანაკარგები; სიღარიბე; ინტენსიური გარე შრომითი მიგრაცია; ინფლაციის ზრდა; დემოგრაფიული ვითარების გაუარესება; მუშაკთა დეკვალიფიკაცია; ადამიანის ფსიქიკის შერყევა და ნერვული სისტემის მოშლა; ფარული ეკონომიკისთვის ხელსაყრელი გარემო პირობების შექმნა) და მათი შესაძლო მინიმუმამდე შემცირების გზები. განსაკუთრებული მსჯელობის საგანი იყო დემოგრაფიული კრიზისის არსი, მახასიათებლები და დემოგრაფიული ვითარების ნორმალიზების ძირითადი მიმართულებები.

6	ი.ხასაია მ. მეტრეველი	ტურიზმის განვითარების მიმართულებების მოდელირება	2013 წლის 24-25 მაისი აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქ. ქუთაისი
---	--------------------------	--	--

ტურისტული ფირმებისთვის განსაკუთრებულ აქტუალობას იძენს ბაზრის კვლევის მეთოდებისა და მეთოდოლოგიების შემუშავება, შიდა და საერთაშორისო ტურისტული ნაკადების რიცხოვნობის პროგნოზირება, ტურისტული მოთხოვნის ზომის შეფასება, ტურისტული ორგანიზაციების საქმიანობისა და ბაზრის მოდელირება მათი მუშაობის ეფექტიანობის ამაღლების მიზნით.

ნაშრომში შემუშავებულია საქართველოში უცხოელი ტურისტების ჩამოსვლის რეგრესიული მოდელი, რომლის თანახმად საქართველოში ჩამოსულთა პროგნოზული მაჩვენებელი 2016 წლისთვის გაიზრდება 7,8 მლნ-მდე. ჩამოვლილია ჩასატარებელი ღონისძიებები რათა ქვეყანა ინფრასტრუქტურულად მზად იყოს უზრუნველყოს ტურისტის მომსახურება.

აღნიშნულია, რომ ტურიზმის პროცესების მოდელირებაში და პროგნოზის მისაღებად პერსპექტიული მიმართულებაა დიფუზიური და ადაპტიური მოსწორების მოდელების გამოყენება. მაგრამ მიღებული მოდელების პარამეტრების შეფასება საკმაოდ რთულია. ამრიგად, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ რეგრესიული განტოლებები კორექტული პროგნოზული შეფასებების მიღების საშუალებას გვაძლევენ, საკმაოდ მარტივი პროგრამული საშუალებების გამოყენებით.

7	მ. მეტრეველი	უსაფრთხოების დაცვის ინოვაციური მიმართულებები ტურიზმში	2013 წლის 8-9 ივნისი ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქ. ბათუმი
---	--------------	--	--

მოგზაურობის დროს ტურიზმის უსაფრთხოება ნიშნავს ტურისტთა პირად უსაფრთხოებას, მათი ქონების დაცვასა და ბუნებრივი გარემოს დაუზარალებლობას. ტურისტის უსაფრთხოება წარმოადგენს ტურისტული მომსახურების ერთ-ერთ ძირითად კრიტერიუმს, ასევე სხვადასხვა კატეგორიების ტურისტული მარშრუტის შეფასების ძირითად პარამეტრს. პირადი უსაფრთხოება ტურიზმში განიხილება, როგორც ტურისტის უფლება, მათ შორის მომხმარებლურიც. ტურისტის დაპროექტების დროს ყურადღებით უნდა იქნეს შესწავლილი

რისკ-ფაქტორები და მისი გამომწვევი მიზეზები. შესაბამისად, გათვალისწინებული – ტურისტის ჯანმრთელობისა და ქონების დაცვის ღონისძიებები.

8	მ. მეტრეველი	„MICE ტურიზმის თანამედროვე ტენდენციები მსოფლიოსა და საქართველოს ტურიზმში“	2013 წლის 28-29 ივნისი ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი, ქ. თბილისი
---	--------------	---	---

ბიზნეს-ტურიზმი (Business Travel) თანამედროვე ტურიზმის ყველაზე სწრაფად მზარდი მიმართულებაა. ამა თუ იმ ფორმით ბიზნეს-ტურიზმი უკვე დიდი ხანია არსებობს. XX საუკუნის 70-80 წლებში, მისი, როგორც ტურიზმის მაღალშემოსავლიანი ფორმის განვითარების ხელშეწყობა დაიწყო ევროპასა და აშშ-ში და იგი გამოიკვეთა ტურიზმის ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებად.

MICE ტურიზმი თავისი ეკონომიკური ბუნებით (არასეზონური პერიოდები, პროგნოზირებადი და დაგეგმილი ღონისძიებები, მაღალშემოსავლიან ტურისტებზე ორიენტირება) ძალზე მიმზიდველია ქვეყანაში, რეგიონში, ქალაქში ეკონომიკური შემოსავლების გასააქტიურებლად. საქმიანი მოგზაურობების როლი მსოფლიო ეკონომიკაში განისაზღვრება გლობალური კორპორატიული წარმოების სტიმულირებით, რაც განხორციელებული ინვესტიციებიდან გვაძლევს უკუგებას შემდეგი შეფარდებით: 10:1. სხვა სიტყვებით, ბიზნესსაქმიანობაზე დახარჯული ერთი ერთეული ქმნის გაყიდვების 10 ერთეულს.

9	მ. მეტრეველი ნ. ახვლედიანი	საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტრატეგიის მოდელი	2013 წლის 17-18 ოქტომბერი პირველი საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია - IEC 2013 საქართველოს პოლიტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი საინჟინრო-ეკონომიკის დეპარტამენტი, ქ. თბილისი
---	-------------------------------	---	---

საქართველოში ტურიზმის პოლიტიკის სწორად განხორციელებისთვის პირველი რიგის ამოცანაა დარგის სტრატეგიის შემუშავება. საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიზნებსა და გრძელვადიან პერსპექტივებს წარმოადგენს: საქართველოს ეკონომიკის ზრდა ტურიზმის განვითარებით და ქართული ტურისტული პროდუქტისათვის გლობალურ ბაზარზე კონკურენციული უპირატესობის შექმნა. საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიზნებიდან გამომდინარე, დარგის განვითარების პრიორიტეტული მიმართულებებია: შიდა ტურიზმის განვითარება; შემომყვანი ტურიზმის ხელშეწყობა და სტიმულირება; ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარება; კადრების მომზადება და გადამზადება; საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა და ევროკავშირის კანონმდებლობასთან მისი ჰარმონიზაცია; საქართველოს, როგორც ტურისტული ქვეყნის, იმიჯის შექმნა და პოპულარიზაცია როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე ქვეყნის გარეთ.

10	მ. მეტრეველი	ტურიზმის ეკონომიკური უსაფრთხოების პოლიტიკა	2013 წლის 26-27 ოქტომბერი ქუთაისის უნივერსიტეტი, ქ. ქუთაისი
<p>დესტინაციის ტერიტორიაზე ტურიზმის უსაფრთხოების გარანტიას, როგორც დარგის განვითარების პოლიტიკის ძირითადი გამტარებელი, სახელმწიფო უნდა იძლეოდეს. დესტინაციის ხელისუფლება ვალდებულია უზრუნველყოს ტურისტებისა და მათი ქონების დაცვა; ქვეყნის ხელისუფლებამ საზღვარგარეთ მყოფ თავის მოქალაქეებს საჭიროების შემთხვევაში უნდა აღმოუჩინოს დაცვა და მფარველობა, ხოლო საგანგებო სიტუაციების დროს - ეფექტური დახმარება.</p> <p>კრიმინოგენური სიტუაციები და ტურისტების უსაფრთხოება წარმოადგენს ეკონომიკური უსაფრთხოების უზრუნველყოფის უმნიშვნელოვანეს ფაქტორს არა მხოლოდ ტურიზმის დარგის, არამედ მთლიანად ქვეყნის განვითარებისთვის. დესტინაციაში სიტუაციის უკონტროლობასა და კრიმინოგენური დაძაბულობის მატებას შესაძლოა მოჰყვეს ტურისტული ნაკადების შემცირება ან დროებით შეწყვეტა. უფრო მეტიც, კრიმინოგენურ დაძაბულობას ქვეყანაში შესაძლებელია კონკრეტული დესტინაციის იზოლაცია, ტურისტული ნაკადების შეწყვეტა და სხვა ტურისტული დესტინაციის მიმართულებით მათი გადანაცვლება მოჰყვეს.</p>			
11	მ. მეტრეველი	აგროტურიზმი - სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების პრიორიტეტული მიმართულება	2013 წლის 11-12 ოქტომბერი ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტი, ქ. თბილისი
<p>აგროტურიზმი – ეს არის დასვენების ფორმა ფერმერულ მეურნეობაში, სადაც არსებობს დამის გათევის შესაძლებლობა, ადგილზე წარმოებული პროდუქტით კვება (მინიმუმ 40% პროდუქტისა უნდა იყოს ადგილზე, ოჯახში წარმოებული) და სადაც შესაძლებელია რეკრეაციული აქტივობების ორგანიზება, როგორც არის ქვეითი და საცხენოსნო ლაშქრობები, კულტურული და სათაგვადასავლო მოგზაურობები და სხვ. ასეთი სახის ტურიზმის განვითარებისათვის საჭიროა ფერმის ტერიტორიებზე შენარჩუნებული იყოს მეურნეობის ტრადიციული ტექნოლოგიები, რომლებიც არანაკლებ საინტერესოა ტურისტისათვის – როგორ ამოიყვანოს ყველი, როგორ შეკაზმოს ცხენი, როგორ დაწუროს ყურძენი და დააყენოს ღვინო, როგორ დაანთოს ბუხარი, როგორ დაიჭიროს თევზი, როგორ მოიყვანოს ბოსტნეული ბოსტანში და ა.შ. – ეს ის კითხვები და საქმიანობებია, რომლებიც აინტერესებთ ტურისტებს, რომლებმაც ეს-ესაა თავი დააღწიეს მეგაპოლისების ხმაურიან ქუჩებს.</p>			
12.	თ.ურუშაძე	დასავლეთ საქართველოს ნიადაგები და ახალი საერთაშორისო კლასიფიკაცია	ოქტომბერი 2013, თსუ
13.	თ.ურუშაძე	<i>Main Soils of Georgia and Soil Cover</i>	ივლისი 2013, ქუთაისი
14.	თ.ურუშაძე, თეო ურუშაძე	საქართველოს ნიადაგები და მათი დაცვის პრობლემები	მაისი 2013, ბათუმი

15.	თ.ურუშაძე, თ.ქვრივიშვილი	ყომრალი ნიადაგების ზოგიერთი მანვენებლის ცვლა მთავარი სარგებლობის ჭრის გავლენით აჭარის წიფლნარებში	ივნისი 2013, თბილისი
16.	თ.ურუშაძე, თ.ქვრივიშვილი	საქართველოს ნიადაგური რესურსების მსოფლიო მონაცემთა ბაზის გამოყენების გამოცდილება	მაისი 2013, თბილისი
17.	თ.ურუშაძე, თეო ურუშაძე	საქართველოს ნიადაგები როგორც ბიომრავალფეროვნების საფუძველი	ოქტომბერი 2013, თბილისი
18.	თ.ურუშაძე, თ.ქვრივიშვილი	საქართველოს ანდოსოლების ზოგადი დახასიათება	ნოემბერი 2013, ქუთაისი
გამოსვლებში იხილებოდა საქართველოს ნიადაგების გენეზისის, რაციონალურად გამოყენების და დაცვის საკითხები.			

უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Т. Урушадзе	Почвы Грузии: состояние, проблемы и перспективы	მაისი, ერევანი
2	Т. Урушадзе, Т. Квривишвили	О корреляции горно-луговых черноземовидных почв и филоземов	ნოემბერი, ერევანი
3	T. Urushadze	Open-air Museum of Soils	ნოემბერი, ერევანი
გამოსვლებში იხილებოდა საქართველოს ნიადაგების გენეზისის, რაციონალურად გამოყენების და დაცვის საკითხები			

საჯარო სამეცნიერო მოხსენებები

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1.	ნ.ჭითანავა	ეროვნული ეკონომიკის განვითარების თანამედროვე მდგომარეობა.	25.01.2013, საქართველოს ეკონომიკურ

			მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი
2.	ნ.ჭითანავა	ეროვნული ეკონომიკის მდგრად და უსაფრთხო განვითარებაზე გადასვლის კონცეპტუალური და მეთოდოლოგიური ასპექტები	15.02.2013, ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემია, თბილისი
3.	ნ.ჭითანავა	საქართველოს ეკონომიკის განვითარების ტენდენციები	24.10.2013, ილია ჭავჭავაძის სახელობის მწიგნობართა ასოციაცია, თბილისი
4.	ნ.ჭითანავა	ეროვნული ეკონომიკის მდგრად და უსაფრთხო განვითარებაზე გადასვლის კონცეპტუალური და მეთოდოლოგიური ასპექტები	14.11.2013, საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახ. უნივერსიტეტი, თბილისი
<p>განხილულია საქართველოს ეკონომიკის განვითარების ტრანსფორმაციული პროცესების ძირითადი ტენდენციები. 1990-2012 წწ.-ის მონაცემების საფუძველზე შეფასებულია ეროვნული ეკონომიკის განვითარების ამჟამინდელი დონე. შემოთავაზებულია რეკომენდაციები 2020 წლამდე პერიოდისათვის ეროვნული ეკონომიკის მდგრადი და უსაფრთხო განვითარების კომპლექსური პროგრამის შედგენისათვის. გაანალიზებულია საბაზრო ურთიერთობებზე ეროვნული ეკონომიკის გადასვლის თავისებურებები, ტენდენციები, კანონზომიერებანი.</p>			